

Zpráva o studijní cestě do Alsaska 28. září – 3. října 2009

Ve dnech 28. září – 3. října 2009 uspořádal Český výbor ICOM pro své členy studijní cestu do alsaských muzeí. Po sérii úspěšných odborných exkurzí, která začala v 90. letech minulého století Paříží, pokračovala ve zhruba dvouletých intervalech Holandskem, USA, Polskem, Vídní, východním Slovenskem a severním Maďarskem, jsme se tentokrát vypravili do Alsaska.

Ráno 28. září jsme brzy ráno vyrazili s moravskou částí účastníků z Brna a českou část výpravy jsme naložili v Praze. Pak už jsme směřovali přes Rozvadov k Rothenburgu ob der Tauber, kde byla první zastávka. Absolvovali jsme společnou prohlídku historického centra opevněného města včetně návštěvy katedrály a po krátké individuální prohlídce malebných uliček a zákoutí jsme pokračovali do Freiburgu, kde jsme ten den nocovali.

V úterý dopoledne jsme si prohlédli nejdůležitější kulturně historické pamětihodnosti města (tamější muzea jsou v dlouhodobé rekonstrukci) a v poledne se přesunuli na francouzské území. První zastávkou v Alsasku byl Ottmarsheim s unikátním oktogonálním kostelem z r. 1051. Odtud jsme směřovali k Mulhouse, kde jsme měli na programu návštěvu Musée Français du Chemin de Fer (Francouzské muzeum železnic). Po přivítání ředitelem muzea a jeho úvodní informací o muzeu a jeho expozicích jsme individuálně (pro návštěvníky nemluvící francouzsky s audioprůvodcem v němčině či angličtině) absolvovali prohlídku nové tematické expozice (pocházející z roku 2005) i staré, chronologicky koncipované části (z roku 1976). Srovnání bylo bezesporu zajímavé. Nad rámec plánovaného programu většina z nás navštívila také La Cité de l'Electricité (Muzeum elektřiny) situované v sousedství. A nelitovali jsme – moderní, návštěvnicky atraktivní prezentace stála za to. Cestou do Colmaru, kde jsme měli strávit následující dvě noci, jsme se zastavili v Rouffachu a zhlédli pozoruhodný románský kostel. Večerní osvětlený Colmar stál i po únavném dni za procházku, na kterou se po večeři vydala většina účastníků.

Příštího dne dopoledne bylo na programu Ecomusée d'Alsace (Alsaské muzeum v přírodě). Cestou jsme ještě stihli obdivovat impozantní zbytky kláštera Murbach v malebném údolí Vogéz a pak už jsme dopoledne strávili v živém skanzenu, kde jsme kromě lidové architektury a znázornění života venkovského obyvatelstva v poměrně nedávné minulosti mohli zhlédnout řadu animací – výrobu keramiky, košíků, lisování řepkového oleje atd. Odpoledne nás očekávali v Colmaru v Musée Unterlinden, nejvýznamnějším francouzském muzeu umění mimo Paříž. Po přijetí prezidentem Společnosti M. Schongauera, která muzeum provozuje, a úvodu hlavní kurátorky jsme se s audioprůvodci mohli kochat mistrovskými díly, mezi nimiž hlavním lákadlem byl bezesporu restaurovaný Grünewaldův Issenheimský oltář. Kromě výtvarného umění má muzeum také expozici historickou a archeologickou, které jsou rovněž umístěny v nádherném areálu bývalého kláštera dominikánek a stojí rozhodně za zhlédnutí. Ti, které náročná prohlídka zcela nevycerpala (a byla jich většina), se pak zúčastnili komentované prohlídky historických pamětihodností Colmaru. Den byl pak zakončen společnou večeří ve stylové restauraci v sousedství kláštera Unterlinden, při níž jsme pochopitelně ochutnali některé místní speciality.

Ve čtvrtek jsme opustili Colmar a vydali se směrem na sever – napřed jsme navštívili krásné alsaské městečko Selestat s dvěma románskými kostely a spoustou typických hrázděných domů v malebných uličkách. Pak už jsme šplhali (naštěstí autobusem) na Haut Koenigsbourg, rekonstruovaný středověký hrad na jednom z nejvyšších vrcholů Vogéz, který je sám o sobě unikátním exponátem a navíc ukrývá hradní expozici. Při přejezdu na další naplánovanou lokalitu jsme zhlédli unikátní kapli s porche v Epfigu a kostel v Andlau, kde se některým účastníkům v rámci obědové pauzy podařilo absolvovat degustaci u místního vinaře a zakoupit pár lahvovaných „suvenýrů“. Druhým vrcholem tohoto dne byla pouť na Mont Sainte-Odile - posvátné místo Alsaska, zasvěcené jeho patronce, s výhledem do kraje. V podvečer jsme ještě mohli obdivovat kostelík (baptisterium?) v Avolsheimu a údajně nejstarší kostel Alsaska v Dompeteru. Do hotelu ve Štrasburku, kde jsme strávili poslední dvě noci naší cesty, jsme po bohatém celodenním programu dorazili až za tmy.

Pátek byl věnován Štrasburku. Protože jsme oficiální přijetí u ředitelky štrasburských muzeí měli

domluveno až na 14. hodinu, seznámili jsme se dopoledne s nejdůležitějšími pamětihodnostmi historického centra města a individuálně navštívili některá muzea dle vlastního zájmu (Musée Archéologique, Musée d'Art moderne et contemporain, Musée de

l'Œuvre Notre-Dame, Musée des Beaux-Arts, Musée Zoologique). V Musée Alsacien (Alsaském národopisném muzeu) nás uvítala paní ředitelka všech štrasburských muzeí a po jejím úvodu se nás ujala hlavní kurátorka zmíněného muzea, provedla nás jeho expozicemi a trpělivě odpovídala na naše dotazy v různých jazycích. Po skončení obsažné prohlídky jsme pak individuálně pokračovali v návštěvách dalších muzeí či prohlídce města.

Sobota už byla víceméně jen cestovním dnem. Ráno jsme vyrazili ze Štrasburku a jedinou delší zastávkou s odborným programem byla návštěva opevněného klášterního areálu v Comburgu zhruba v polovině zpáteční cesty. V Praze jsme se v podvečer rozloučili s českými účastníky a Moraváci dorazili do Brna resp. do svých domovů až v pozdních večerních hodinách.

Plánovaný program studijní cesty byl beze zbytku splněn. Exkurze se zúčastnilo 38 muzejních pracovníků z celé republiky. Účastníci hodnotili studijní cestu velmi pozitivně a vyjádřili zájem o další podobné akce, dokonce padl typ na cíl příští cesty, kterým by mohlo být Sedmihradsko. Spolupráce ze strany francouzských kolegů-muzejníků byla ve všech případech vstřícná a přispěla k dobrému dojmu z celé cesty.

RNDr. Růžena Gregorová a PhDr. Pavla Seitlová